

Závěry Rady ze dne 19. listopadu 2010 o iniciativě *Mládež v pohybu* – integrovaném přístupu k výzvám, kterým čelí mládež

(2010/C 326/05)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

S OHLEDEM NA:

1. strategii Evropa 2020, která stanoví cíl dosáhnout v nadcházejícím desetiletí inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění, přičemž zdůrazňuje zejména nutnost opatření ke zlepšení úrovně vzdělání a zvýšení míry zaměstnanosti a na podporu sociálního začlenění, a která dále určuje hlavní cíl EU týkající se vzdělávání⁽¹⁾ a další cíle týkající se zaměstnanosti⁽²⁾, sociálního začlenění⁽³⁾ a výzkumu a inovací⁽⁴⁾;
2. závěry Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (ET 2020)⁽⁵⁾, jež jsou základem pro tuto spolupráci a jež doplňují strategii Evropa 2020 tím, že zdůrazňují klíčový příspěvek, kterým musí vzdělávání a odborná příprava být pro řešení mnoha socioekonomických, demografických, ekologických a technologických výzev, jimž dnes Evropa čelí, a v nichž se stanoví čtyři strategické cíle⁽⁶⁾ zaměřené na zajištění udržitelné hospodářské prosperity a zaměstnatelnosti a na osobní, sociální a profesní seberealizaci všech občanů;
3. usnesení Rady ze dne 27. listopadu 2009 o obnoveném rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže⁽⁷⁾, které uznává, že podpora sociálního a profesního začlenění mladých žen a mužů, stejně jako podpora seberealizace, sociální soudržnosti a aktivního občanství, je jedním ze základních předpokladů splnění cílů evropské strategie pro růst a zaměstnanost. Je nanejvýš důležité umožnit všem mladým ženám a mužům, aby plně využili svého potenciálu. Usnesení proto vyzývá ke konkrétním iniciativám v oblasti

mládeže, tj. politikám a opatřením cíleně zaměřeným na mladé lidi v oblastech, jako je neformální učení, účast, dobrovolná činnost, práce s mládeží, mobilita a informace, sociální začleňování, kultura a zdraví. Vyzývá také k iniciativám zaměřeným na začleňování otázek mládeže, tj. iniciativám umožňujících meziodvětvový přístup mezi politikami týkajícími se mládeže a dalšími souvisejícími politickými oblastmi;

4. členské státy a Evropská unie by měly v rámci strategie Evropa 2020 provádět reformy zaměřené na inteligentní růst podporující začlenění, tedy růst, jehož hybnou silou jsou znalosti a inovace a který umožňuje co největší účast. Tyto reformy by se měly zaměřit na zlepšení kvality vzdělávání a odborné přípravy, na posílení výzkumu a na podporu přenosu inovací a znalostí napříč EU. Měly by rovněž podporovat soukromé podnikání a napomáhat přerodu kreativních myšlenek v inovativní produkty, služby a postupy, které mohou vytvářet růst, kvalitní a udržitelná pracovní místa a územní, ekonomickou a sociální soudržnost a které mohou účinněji reagovat na evropské a celosvětové společenské výzvy.

VÍTA:

sdělení Komise nazvané *Mládež v pohybu*: Iniciativa zaměřená na rozvinutí potenciálu mladých lidí, aby mohla Evropa růst rozumným a udržitelným způsobem, ze kterého budou mít prospěch všichni⁽⁸⁾, které staví mládež do centra rámcového programu pro EU.

OČEKÁVAJÍC SE ZÁJMEM:

návrhy obsažené v iniciativě, která obsahuje významné nové aktivity a posiluje stávající činnosti jak v členských státech tak na evropské úrovni, s cílem pomoci mladým lidem reagovat na mnohé socioekonomické výzvy, jimž čelí, a uspět ve znalostní společnosti.

UZNÁVÁ, ŽE:

1. budoucí prosperita Evropy závisí z velké části na mladých lidech, pro mnohé z nichž je však dosud velice obtížné realizovat svůj potenciál a být přínosem pro společnost, protože příliš mnoho z nich odchází ze školy, aniž by dosáhlo kvalifikace nebo dostatečných dovedností, nedaří se jim získat jisté zaměstnání, a čelí tak riziku sociálního

⁽¹⁾ Cíl se týká dvou oblastí: snížení míry předčasného ukončování školní docházky pod 10 % a zvýšení podílu osob ve věku od 30 do 34 let s dokončeným terciárním nebo srovnatelným vzděláním na nejméně 40 %.

⁽²⁾ Dosažení 75 % míry zaměstnanosti žen a mužů ve věku od 20 do 64 let, mimo jiné i prostřednictvím vyšší účasti mládeže, starších pracovníků a pracovníků s nízkou kvalifikací a lepší integrací legálních migrantů.

⁽³⁾ Snížení počtu lidí ohrožených chudobou a sociálním vyloučením nejméně o 20 milionů.

⁽⁴⁾ Zlepšení podmínek pro výzkum a vývoj, zejména s cílem dosáhnout celkového úhrnu veřejných a soukromých investic v tomto odvětví ve výši 3 % HDP.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 119, 28.5.2009.

⁽⁶⁾ Cíl 1: realizovat celoživotní učení a mobilitu; Cíl 2: zlepšit kvalitu a efektivitu vzdělávání a odborné přípravy; Cíl 3: prosazovat spravedlnost, sociální soudržnost a aktivní občanství; Cíl 4: zlepšit tvořivost a inovaci, včetně podnikatelských schopností, na všech úrovních vzdělávání a odborné přípravy.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 311, 19.12.2009.

⁽⁸⁾ Dokument 13726/10.

vyloučení, které pak vede k vysokým nákladům jak pro daného jednotlivce, tak pro celou společnost. Náprava této situace vyžaduje integrovanější, meziodvětvový přístup ke vzdělávání a odborné přípravě, mládeži, zaměstnanosti a sociálním politikám, který by využíval současných silných stránek a účinně rozvíjel nová opatření;

2. pro mnohé členské státy zůstává výzvou uskutečňování vnitrostátních strategií a nástrojů v oblasti celoživotního učení, které jsou nesmírně důležité, protože nejen mladým lidem, ale i dospělým umožňují po celý pracovní život získávat, udržovat a rozvíjet znalosti, dovednosti a schopnosti. Nezbytné jsou zejména pružnější způsoby výuky, které mužům a ženám v různých fázích života umožní přecházet mezi různými systémy vzdělávání a odborné přípravy, jakož i mezi formálními a neformálními a informálními výukovými prostředními, a které by byly atraktivní i pro studenty, kteří nepatří k tradičním cílovým skupinám;
3. že v nadcházejících letech bude stále větší počet pracovních míst vyžadovat vysokou kvalifikaci⁽¹⁾, že EU má však v současné době nižší podíl lidí s terciární nebo srovnatelnou úrovní kvalifikace⁽²⁾ a nižší podíl výzkumných pracovníků než její konkurenti. Schopnost Evropy inovovat bude navíc vyžadovat „znalostní partnerství“ a pevnější vazby mezi světem vzdělávání a odborné přípravy, výzkumu a podnikání, jimiž bude posílen znalostní trojúhelník. Tak bude taktéž zajištěno, aby se mohli pracovníci s nízkou kvalifikací lépe přizpůsobovat měnícím se požadavkům na pracovní místa, která zastávají;
4. vedle splnění osobních a socioekonomických cílů může mobilita ve vzdělávání představovat užitečný způsob posilování zaměstnatelnosti a získávání nebo rozvíjení profesních, pedagogických, jazykových, mezilidských a mezikulturních dovedností. Může rovněž přispívat ke zlepšování kvality vzdělávacích institucí a spolupráce mezi nimi. Ačkoli mají programy a politické nástroje EU pro tuto oblast značný přínos, mobilita ve vzdělávání, která je nadále spíše výjimečná, v sobě skrývá významný nevyužitý potenciál. Je třeba podporovat příležitosti k mobilitě ve vzdělávání v kontextu formálního vzdělávání, a to u skupin mladých dospělých studentů, učitelů, školitelů a dalších pedagogických pracovníků. Mladí dospělí by měli mít možnost využít těchto příležitostí v rámci neformálního nebo informálního učení. Kromě toho je třeba prozkoumat nové inovativní podoby této mobility – včetně mobility virtuální – a učinit ji dostupnější, přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována znevýhodněným skupinám a rovnosti mezi ženami a muži.

⁽¹⁾ Podíl pracovních míst vyžadujících vysokou kvalifikaci stoupne z 29 % v roce 2010 na zhruba 35 % v roce 2020 (odhad Cedefopu).

⁽²⁾ Podíl osob v EU s dosaženým vysokoškolským nebo srovnatelným vzděláním v roce 2009 činil 32,3 % (Eurostat).

SOUHLASÍ PROTO S TÍM, ŽE:

1. při uskutečňování cílů iniciativy Mládež v pohybu by Evropská komise a členské státy měly spolupracovat v obecném rámci strategie Evropa 2020 při současném zajištění soudržnosti se stávajícími opatřeními, zejména těmi, která jsou součástí strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy („ET 2020“), evropské strategie zaměstnanosti a obnoveného rámce evropské spolupráce strategie EU v oblasti mládeže. Uskutečňování opatření a postupy monitorování a podávání zpráv by měly probíhat uvnitř těchto rámců a v souladu s jejich příslušnými obecnými zásadami a cíli. Opatření je třeba koordinovat a na každé úrovni je třeba zapojení a spolupráce – a to i prostřednictvím strukturovaného dialogu – příslušných zainteresovaných stran;
2. integrované hlavní směry Evropa 2020⁽³⁾ poskytují rámec koordinovaných politických opatření, z nichž většina spadá do kompetence členských států. Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport by měla prostřednictvím vhodného monitorování, vzájemného učení a přípravy příspěvků pro zasedání Evropské rady hrát klíčovou úlohu při uskutečňování iniciativy Mládež v pohybu a širší strategie Evropa 2020 včetně konkrétního úkolu dosáhnout hlavního cíle EU v oblasti vzdělávání a odborné přípravy;
3. bude třeba dalšího úsilí, pokud jde o pomoc mladým lidem vypořádat se s mnoha socioekonomickými výzvami, jimž čelí. Toto úsilí by se však v době rozpočtových omezení mělo zaměřit na optimalizaci a racionalizaci politických cílů a investic, a to jejich užším provázáním s cíli strategie Evropa 2020 a prioritami strategického rámce „ET2020“;
4. ačkoli oblast působnosti stávajících programů EU, jako jsou Celoživotní učení, Erasmus Mundus a Mládež v akci, přesahují rámec iniciativy Mládež v pohybu, jsou tyto stávající programy důležitým přínosem na cestě k dosažení cílů této iniciativy, jakož i strategie Evropa 2020 obecně. Při plánování dalších generací programů je třeba brát ohled na široký záběr těchto programů i jejich přínos této iniciativě;
5. je třeba aktivně podporovat vyšší mobilitu, včetně mobility se třetími zeměmi a kandidátskými zeměmi prostřednictvím příslušných programů a mechanismů. Mobilita ve vzdělávání by měla mít i kvalitativní rozměr a vycházet z propracované spolupráce mezi vzdělávacími institucemi. Ve snaze zvýšit

⁽³⁾ Návrh rozhodnutí Rady o hlavních zásadách politiky zaměstnanosti členských států: část II integrovaných hlavních směrů strategie Evropa 2020.

kvalitu a rozmanitost mobility je třeba posoudit potenciál jiných, již existujících forem spolupráce. Mobilita by však neměla být vnímána jako cíl sám o sobě, ale spíše jako prostředek přispívající k nabývání znalostí, dovedností a kompetencí a k plnění osobních a společenských výzev.

DÁLE SOUHLASÍ S TÍM, ŽE:

v zájmu řešení výše uvedených výzev jsou nutná opatření jak na úrovni členských států, tak i na evropské úrovni, která při plném respektování zásady subsidiarity přispějí k dosažení obecnějších cílů a hlavních cílů strategie Evropa 2020 a s ní souvisejících stěžejních iniciativ,

V rámci stěžejní iniciativy Mládež v pohybu je třeba posoudit následující základní směry činnosti:

Se zvláštním ohledem na oblast vzdělávání a odborné přípravy:

- prosazování úplného provádění strategií celoživotního integrovaného učení.
- zajištění získávání klíčových kompetencí, které všichni, zejména lidé se znevýhodněným zázemím, potřebují k tomu, aby uspěli ve společnosti založené na znalostech.
- zvyšování účasti na terciárním nebo srovnatelném vzdělávání.
- zkvalitňování a zatraktivnění vzdělávání na všech úrovních, zvláště na úrovni vyššího a odborného vzdělávání a odborné přípravy.
- propagování výhod mobility v učení, pokud jde o rozšiřování znalostí, dovedností a zkušeností.

Se zvláštním ohledem na oblast mládeže:

- prosazování meziodvětvového přístupu mezi politikami v oblasti mládeže a dalšími příslušnými oblastmi politik.
- posilování kvality i kvantity mobility všech mladých lidí učících se v neformálních a informálních prostředích, zejména těch, kteří mají málo příležitostí.
- prosazování výsledků neformálního a informálního učení a podporování jejich širšího uznávání, aby mladí dospěli

měli snadnější přístup k formálnímu vzdělávání a odborné přípravě a na trh práce.

— podpora účasti mládeže na demokratickém životě.

Se zvláštním ohledem na oblast zaměstnanosti:

- vzdělávání a odborná příprava, politiky v oblasti mládeže a zaměstnanosti by měly koordinovaně pokrývat sled kroků, které musí mladí lidé musí podniknout při přechodu ze vzdělávacího do pracovního procesu. Politiky zaměstnanosti by měly přispívat ke snižování nezaměstnanosti mladých a ke zlepšování jejich pracovních vyhlídek a výrazně tak přispět k cíli v oblasti zaměstnanosti, který strategie pro růst a zaměstnanost Evropa 2020 stanoví na 75 %.

PROTO VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH PRAVOMOCÍ:

plně prováděly stávající opatření a pracovaly na budoucích iniciativách politik zaměřených na dosahování obecných cílů iniciativy Mládež v pohybu v rámci širšího kontextu strategie Evropa 2020 i na splnění hlavního cíle EU, který se konkrétně týká vzdělávání a odborné přípravy.

Při tom by členské státy a komise měly:

1. zajistit úzkou spolupráci mezi všemi příslušnými politickými oblastmi, zejména mezi oblastí vzdělávání, mládeže, zaměstnanosti a sociálních věcí, za účelem hledání možných společných cílů;
2. zajistit, aby se strategie Evropa 2020 plně účastnily Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport a další Rady v příslušných složeních a pravidelně předkládaly Evropské radě podklady o pokroku při dosahování hlavních cílů EU;
3. racionalizovat a zajistit plné a účinné využití programů a rozpočtů EU, včetně jejich případného napojení na vnitrostátní a regionální zdroje a zvážení možnosti využít evropských strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropské investiční banky;
4. pokusit se maximalizovat potenciál jiných a případně nových zdrojů financování k propagaci mobility v učení a zaměstnání;
5. zvážit důsledky těchto závěrů pro další generaci programů EU a příští finanční rámec EU.